

بررسی سازگاری و خواص کمی و کیفی هشت رقم خرمای تجارتمی دنیا (فاز رویشی)

حمید زرگری (۱) - رحیم خادمی (۲) - خلیل محمودی (۳) - بهاره دامن کشان (۴) - علی درینی (۵) -

حمزه علی احمدی (۶) - مریم یکتن خدایی (۷)

۱) عضو هیات علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی شیراز

۲) عضو هیات علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی بوشهر

۳) محقق مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی ابرانشهر

۴) محقق مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی کرمان

۵) محقق مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی جیرفت

۶) محقق مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی زابل

۷) محقق مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی بندرعباس

به منظور دستیابی به رقم مطلوب و سازگار با شرایط آب و هوایی مناطق خرمایخیز و بررسی وضعیت رشد رویشی هشت رقم خرمای تجارتمی دنیا حاصل از کشت بافت شامل: خلاص، ابونارنجا، کوش زیاد، فرد (ماده)، ابومعان، نبات سیف، اشرسی و هلالی طرحی در قالب بلوکهای کامل تصادفی، هر تیمار سه درخت در چهار تکرار جمعا بر روی ۹۶ اصله نخل به مدت پنج سال (۸۰-۱۳۶۷) در ایستگاههای تحقیقات کشاورزی ابرانشهر، شبانکاره، بم، حاجی آباد، جهرم، جیرفت، زابل و میناب بطور جداگانه به اجرا درآمد (در زابل بجای ابومعان رقم زاهدی و بجای نبات سیف رقم برحی، در ابرانشهر بجای اشرسی رقم زاهدی و در بم و جیرفت بجای هلالی رقم برحی کشت گردید). در پنج سال اول بعد از کاشت در زمین اصلی صفات رویشی مورد ارزیابی شامل ارتفاع کل درخت، قطر تنه، ارتفاع تنه، تعداد پاجوش تولیدی در هر نهال، درصد نهال زنده، مساحت سایه انداز، تعداد برگ سبز، طول برگ، عرض برگ، تعداد برگچه در هر برگ و وزن برگ بودند.

نتایج نشان داد که در ایستگاه جهرم ارقام کوش زیاد، ابونارنجا، ابومعان، نبات سیف و خلاص، در ایستگاه شبانکاره ارقام نبات سیف، ابونارنجا و کوش زیاد و در ایستگاه حاجی آباد ارقام کوش زیاد و ابونارنجا از

لمحافظ رشد رویشی اندازه گیری شده در رتبه اول و ارقام هلالی و اشرسی در رتبه آخر قرار گرفتند. در ایستگاه جیرفت ارقام ابونارنجا، کوش زیاد و نبات سیف و در ایستگاه بم ارقام خلاص، ابومعان و کوش زیاد بیشترین رشد رویشی و کمترین در ارقام اشرسی و فرد (ماده) مشاهده گردید. بیشترین رشد رویشی در ایستگاه میناب در ارقام کوش زیاد و خلاص و کمترین در ارقام هلالی، اشرسی و نبات سیف، در ایستگاه ایرانشهر ارقام زاهدی، ابونارنجا و کوش زیاد بیشترین رشد رویشی و کمترین در رقم هلالی و در ایستگاه زابل ارقام زاهدی، کوش زیاد و ابونارنجا در رتبه اول و رقم اشرسی در آخر قرار گرفتند.